

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **H. A. A.**, zast. Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2018, čj. MV-100080-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 9. 2020, čj. 30 A 131/2018-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 9. 2018 zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí ze dne 11. 7. 2018, jímž ministerstvo vnitra zamítlo žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka EU podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a udělilo žalobci výjezdní příkaz podle § 87e odst. 4 téhož zákona. Správní orgány shledaly, že žalobce nedoprovází ani nenásleduje svou matku (občanku ČR), neboť ta na území ČR nepobývá.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítl, že on i jeho matka při výslechu dne 17. 5. 2018 uvedli, že stěžovatelova matka ukončí závěrem června pracovní povinnosti v Dubaji a poté se vrátí do ČR, kde již zůstane. Stěžovatel považoval tuto informaci za jasnou a nepokládal za nutné ji následně prokazovat; správní orgán jej o tom ani nepoučil. Dále stěžovatel uvedl, že správní orgán I. stupně zamítl jeho žádost, přestože neprovedl důkazy prokazující závěr, že stěžovatel „*v současné době nežije se svou matkou na území ČR*“. Stěžovatelova matka se přitom ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (11. 7. 2018) nacházela na území ČR. Stěžovatel proto pokládá citovaný závěr za předčasný a nepodložený.

[4] Správní orgány i krajský soud podle stěžovatele přehlíží skutečnost, že správní orgán I. stupně vydal nepřezkoumatelné rozhodnutí. Správní orgán I. stupně nemohl znát ke dni vydání svého rozhodnutí stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Otázka, kde se v tu dobu nacházela matka stěžovatele, přitom byla klíčová pro posouzení stěžovatelovy žádosti. S tím se nevypořádal ani krajský soud, jelikož neuvedl, z jakého důkazu vycházel správní orgán I. stupně, pokud tvrdil, že matka stěžovatele nežije na území ČR.

[5] Dále stěžovatel namítl, že správní orgán I. stupně v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neposuzoval přiměřenost dopadu zamítavého rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Správní orgán věděl o tom, že stěžovatel prezenčně studuje na území ČR vysokou školu.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí správních orgánů a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná setrvala na své právní kvalifikaci. Ke kasační stížnosti sdělila, že nepřináší žádnou novou podstatnou argumentaci, a navrhla její zamítnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] NSS neshledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným. Krajský soud své rozhodnutí dostatečně a přehledně odůvodnil; konkrétně se vyjádřil i k žalobní námitce týkající se prokázání pobytu matky stěžovatele v době vydání správních rozhodnutí (body 22 a 25 rozsudku). Napadený rozsudek netrpí nedostatkem skutkových ani právních důvodů.

[10] Stěžovatel v této věci především namítá, že správní orgány nepřihlédly k informaci, že matka stěžovatele, která je českou občankou, má v plánu přicestovat do ČR po skončení školního roku v Dubaji, tj. po 28. 6. 2018, a zůstat zde se stěžovatelem. Tuto informaci stěžovatel a jeho matka sdělili při výslechu dne 17. 5. 2018. Správní orgán I. stupně přesto dne 11. 7. 2018 zamítl žádost stěžovatele z důvodu, že stěžovatel do ČR nedoprovází či nenásleduje občana EU [§ 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Matka stěžovatele se přitom od 1. 7. 2018 nacházela v ČR.

[11] Stěžovateli lze jistě přisvědčit, že správní orgány mají při rozhodování vycházet ze skutkového a právního stavu, který zde je v době jejich rozhodování (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2008, čj. 1 As 68/2008-126, č. 1786/2009 Sb. NSS, bod 36, či ze dne 16. 8. 2018, čj. 1 As 165/2018-40, bod 18).

[12] Důkazní břemeno k prokázání skutkových tvrzení však v této věci leželo na stěžovateli. Řízení podle § 87b zákona o pobytu cizinců je řízením o žádosti cizince, který správní orgány o něco žádá, konkrétně o povolení k přechodnému pobytu. Je proto v jeho vlastním zájmu tvrdit a osvědčit splnění zákonných podmínek k udělení pobytového oprávnění (viz rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, čj. 10 Azs 358/2017-33, bod 5, či ze dne 25. 9. 2013, čj. 6 As 30/2013-42, bod 25). Stěžovatel byl tedy povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 věta první správního řádu). Na druhou stranou správní řád stanovuje určité povinnosti i správnímu orgánu, který musí zejména postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3), opatřit podklady pro rozhodnutí (§ 50 odst. 2), zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu (§ 50 odst. 3 věta první), hodnotit podklady, zejména důkazy, podle své úvahy, přitom pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (§ 50 odst. 4), a vždy provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci (§ 52 věta druhá). Podle § 50 odst. 1 správního řádu přitom platí, že *podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé*.

[13] Ze správního spisu vyplynuly následující podstatné skutečnosti: Stěžovatel v žádosti o povolení k přechodnému pobytu ze dne 7. 9. 2017 uvedl, že žádost podává, neboť v ČR bydlí jeho matka, která je v té době v Dubaji, a on v ČR hodlá studovat. K žádosti doložil mj. listinu o matčině nabytí českého státního občanství ze dne 2. 9. 2015, rozhodnutí o přijetí stěžovatele na Lékařskou fakultu v Hradci Králové Univerzity Karlovy ze dne 9. 5. 2017 a nájemní smlouvu uzavřenou mezi stěžovatelem jakožto nájemcem a pronajímatelem bytu v Hradci Králové ze dne 22. 8. 2017. Šetřením Policie ČR ve dnech 11. a 12. 10. 2017 bylo zjištěno, že se stěžovatel zdržuje v místě svého bydliště. Matka zastižena nebyla, neboť odjela do Dubaje. Během výslechu dne 9. 11. 2017 stěžovatel sdělil, že jeho matka žije v Dubaji přes 20 let, v ČR byla naposledy asi před 10 lety; do ČR však chce brzy přijet a žít zde. Při dalším šetření dne 18. 4. 2018 Policie ČR zjistila, že se stěžovatel zdržuje v místě svého bydliště spolu s matkou. Během výslechu dne 17. 5. 2018 stěžovatel vypověděl, že jeho matka žije v Dubaji. V ČR je nyní jen krátkodobě, musí se vrátit do Dubaje, kde má nevyřízené některé záležitosti, poté přijede do ČR a zůstane tu se stěžovatelem. Jeho matka doplnila, že v ČR byla poprvé 15. 4. 2018. V Dubaji pracuje jako učitelka. Jakmile skončí tamní školní rok, přicestuje začátkem července do ČR a zůstane zde. Stěžovatel i přes výzvu nevyužil možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim.

[14] Správní orgány po provedeném dokazování dospěly k závěru, že stěžovatel neprokázal, že na území ČR doprovází či následuje svého rodinného příslušníka, který je občanem EU, jelikož jeho matka, občanka ČR, v té době žila v Dubaji. Tím stěžovatel nesplnil podmínky pro udělení povolení k přechodnému pobytu podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[15] NSS stejně jako krajský soud souhlasí s právním hodnocením správních orgánů, tedy že stěžovatel neunesl břemeno tvrzení ani břemeno důkazní ohledně pobytu matky v ČR. Stěžovatel během správního řízení opakovaně tvrdil, že jeho matka žije ve Spojených arabských emirátech a do ČR za ním *teprve* přicestuje. I v doplnění odvolání ze dne 24. 8. 2018 poukazoval pouze na skutečnost, že jeho matka „*bodlá žít a pobývat na území ČR*“ (čehož si správně všimla i žalovaná), přestože v žalobě a poté i v kasační stížnosti tvrdil, že matka přicestovala do ČR již 1. 7. 2018. Za této situace je zjevné, že je to spíše stěžovatelova matka, která jej bude následovat do ČR.

[16] Jak NSS vysvětlil v bodu [12], správní řízení o návrhu žadatele je ovládáno dispoziční zásadou. Bylo tedy především na stěžovateli, aby dostatečně prokázal, že splňuje podmínky pro udělení požadovaného pobytového oprávnění. Správní orgány podle NSS postupovaly v souladu se správním řádem a ke dni vydání svých rozhodnutí zjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Vycházely při tom z tvrzení stěžovatele a jeho matky, podkladů k tomu doložených, provedených výsledků i šetření v místě bydliště stěžovatele. Z podkladů jasně vyplynulo, že matka žila v době rozhodování správních orgánů dlouhodobě mimo EU.

[17] Judikatura NSS dovodila především ve vztahu ke zjištění, zda je cizinec rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, povinnost správního orgánu vést v řízení účastníka k tomu, aby mohl uplatnit důkazy k prokázání svých tvrzení. V nezbytném rozsahu pak správní orgán musí navržené důkazy provést, zejména tím, že vyslechně svědky a vyzve účastníka k předložení relevantních listinných důkazů (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2018, čj. 2 Azs 433/2017-29, bod 11, či ze dne 2. 11. 2016, čj. 6 Azs 216/2016-44, bod 19). Splnění této povinnosti lze podle NSS požadovat po správním orgánu i ve vztahu ke zjištění, zda cizinec doprovází či následuje občana EU na území ČR. NSS shledává, že z předchozích bodů nelze než uzavřít, že správní orgány v právě posuzované věci dostaly uvedeným povinností.

[18] Námitka týkající se posouzení dopadu rozhodnutí správních orgánů do soukromého a rodinného života je nepřípustná, jelikož ji stěžovatel uplatnil až v kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). V této souvislosti ovšem NSS nad rámec důvodů svého rozhodnutí přisvědčuje názoru správních orgánů a krajského soudu, že by zřejmě bylo v případě stěžovatele vhodnější žádat o pobytové oprávnění za účelem studia.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

[20] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu